

MAGYAR BANYÁSZLAP

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
136 East 17th Street

The only Hungarian Miners' Journal in the United States
New York, N. Y.

"Safety First" and the Immigrant Miners

What Some Mining Companies Are Doing And What Others Could Do. — The Hungarian Miners' Journal's "Safety First" Number Under Preparation.

It cannot be denied and no one is disputing the fact that the "Safety First" movement has considerably reduced the casualties in mines and it is reasonable to hope that the possibilities of accidents will, in the future, even be more decreased.

However, it must also be stated that the improvements originating from this movement have not perceptibly reached and benefited very much the immigrant miners, which fact is especially evidenced by the greater frequency of accidents and, in proportion, by the much greater percentage of fatalities amongst them, probably resulting of ignorance.

The number and effects of accidents — according to the acknowledged opinion of experts in authority — could be reduced to at least 50 per cent if the miners would properly be acquainted with the various preventive rules and safety regulations in mines, also if their training would include, at least, the most elementary knowledge of how to give first aid in emergencies.

Our mission — such as we regret — besides rendering moral support and protection to miners, cannot be as wide reaching as to embrace the instructing of all foreign miners, but in the interest of Hungarian miners we will endeavor to do anything to promote the "Safety First" movement in which direction the initiating step will be our "Safety First" number presently under preparation and to be published at the month-end of May.

Mining companies would do well to take up their much neglected obligations in this direction. In not a few States it is compulsory for mining companies to provide their immigrant workmen with instructive booklets printed in their respective languages containing the working rules and regulations in force and many of these pamphlets devote more or less space to touch some points on safety rules and preventive measures.

The regrettable fact cannot be questioned, that these laws but in few states and even then rarely are complied with and it is quite common that in some states the miners do know very little, if anything at all, of the deliberations and law-binding activities of the respective legislative bodies. Regarding instructions or actual drills in preventive and safety measures not infrequently the foreigners are in complete ignorance, for in case of accidents all that they know is the somewhat more friendly attention or the strangely kinder treatment into which they are taken by their American fellow-workmen.

In the last one-two years, however, we have found a few sur-

prisingly exceptional, commendable instances, when some more advanced, progressive mining companies have supplied their immigrant workmen with booklets printed in different languages amply covering both law regulations and safety rules.

Though ourselves have had the occasion to make such booklets for mining companies, the little publication received from the Victor-American Fuel Company, of Mexico, do not leave anything to be desired. Their volume though small, but their contents so concise and useful that all foreign miners — the pamphlets are printed in several languages — will greatly appreciate them. One of these booklets is devoted exclusively to the describing extensively the working rules and safety regulations while the other contains in profuse details practical hints as to how to avoid accidents.

Such handy booklets printed separately in different languages and possessed by every foreign miner would, as a matter of fact, substantially lessen the casualties in mines.

The Department of Interior, Bureau of Mines, is publishing excellent books relating these subjects, although yet experimenting with publications in foreign languages, and we have obtained the permission to translate a few, to miners very important publication into the Hungarian language among which the Circular No. 23, "Elementary First Aid for the Miners" will be the first article to be printed in our "Safety First" number.

By doing this we are sure to render useful service both to employers and miners, for our paper reaches all mining places where Hungarians are employed who eagerly read and heed our articles tending to benefit them, but mining companies should also do their share.

How about the multitude of other foreign miners? How are they to be awakened to the vital importance of their own safety and the preservation of mining properties by acquiring useful knowledge in safety rules and first aid advices? These practical booklets, together with other important, good publications of like nature should be translated into different languages and mining companies ought not only to make them easily accessible for their immigrant workmen, but should see to it that every immigrant miner should possess, digest and, if possible, memorize their contents, for it is a deplorable, but nevertheless true fact that foreigners do not take much interest in pamphlets given by their employers unless their attention is sufficiently raised and the importance of the matter in question properly emphasized to them.

Testvéreim, beszéljünk!

KÖSZÖNET BANYÁSZOK!

Kérésrel fordultam ezer magyar bányászhoz a valamennyi legyekezett a kéresem teljesítésére. Voltak, akik megtehették azt, voltak, akiknek nem állott módjukban, de a jóakarát sehol sem hiányzott és öt héten keresztül ezer magyar testvér meglehangos, szeretetről tanúszkodó írását hozta meg a posta.

Köszönt bányászok, köszönt testvérek! Hálás és szívből jövő köszönt azoknak, akik megtehették, amire őket kértem s épen olyan hálás és szívből jövő köszönt azoknak, akik baráti sorokban tudatták velünk, hogy nem bírnak a kérésünknek eleget tenni.

Arra kértem egy ezer magyar bányászt, hogy szerezzenek valamennyien egyetlen egy előfizetést a Magyar Bányászlapnak.

Megírtam a Magyar Bányászlapról az évi számában, hogy milyen nagy teret vannak a Magyar Bányászlapnak, hogy milyen messzeható, nagyszabású munkát vállaltunk magunkra, hogy meg akarjuk építeni az Amerikában élő magyar bányászok nagy erősségét, és arra kértem az ezer magyar testvér, hogy egy-egy téglaát ők is adjanak az épülethez.

A kéresem nem hangzott a pusztaságba. Ezer derék magyar testvérben egyszerre, egyformán dobbant meg az igaz magyar szív és olyan váratlan eredményre jutott a próbálkozásom, amilyenről álmodni sem mertem.

Hecsk a világháború borzalmai minket is nem sajtának itt le, a jövő őszre már itt szánja a betűt New York iskoláiban egy néhány kis magyar gyerek, akiknek az apjuk a jelenében Magyarország buzaföldjeit szántotta, de akiket Amerika bányába hozott ki az élet.

Itt fognak tanulni, hogy egykor szőlőt és vetőtől legyenek a magyar bányászoknak, hogy becsületre válnak a nemzetségüknek, az apjuk szőlőtőljénél, hogy folytassák majd azokat a nagy munkákat, amiket mi még csak megkezdünk; s a magyar bányászoknak munkásországból, munkásgyerekből került vezetik lesznek.

A nevelésükre, a tanításukra soha nem fogunk pénzt kérni senkitől, a Magyar Bányászlap fogja fedezni az összes kiadásait és szükségletet a magyar bányászgyerekek soha sem látnak majd.

A tanulásuk mégis a bányászok jóvoltából történhetik csak meg, akik pártoltak, pártolták és tovább is pártolni fogják az újságunkat, a kik közül egy ezer testvérünk most mutatta meg, hogy kész támogatni a mi újságunkat és a mi munkánkat.

Most a második ezer magyar testvérünknek írunk. Levelet küldünk majd ezer másik barátunknak és arra kérjük őket, amit az első ezer barátunk megért. Arra, hogy mindannyian szerezzenek csak egy előfizetést a Magyar Bányászlapnak.

Egy előfizetést egy embertől nem sok, könnyű megszerezni. De ezer embertől ezer előfizetést nagyon sok nekünk, — legalább is egy árva bányásgyermektel többet küldhetünk abból az iskolába.

Az az ezer testvér, — a második ezer — akik most fognak majd tőlünk kérni levelet kapni, fogadja az írásunkat jó akaratú, úgy, ahogy az első ezer fogadta azt.

Aki teljesítheti a kérésünket, aki tud egy előfizetést szerezni, az tegye meg ezt a kis szívesseget a bányászok újságjárt, és a tanítandó bányászgyerekekért; aki nem szerezhet egy előfizetést sem, az ne haragudjék meg a zaklatásunkért és küldje majd vissza a kiküldött ívet.

Az új előfizetők után befolyó összes pénz (a bétlegleconással) az árva vagy szegényes bányászgyerekek tanítási és nevelési alapjához csatoljuk és amikor befejezzük a levelek szétküldését, nyilvántartásunkra fogjuk az eredményt hozni, meg azt is, hogy kik segítettek minket a munkánkban.

Addig is köszönt, igaz szívből jövő, hálás köszönt azoknak, akik segítettek, azoknak, akik segíteni fognak és épenugy azoknak, akik előfizetést nem szerezhettek ugyan, de jó akaratúak voltak irántunk és ezt meg is írták.

HIMLER MÁRTON.

Employers or other parties interested in this question are freely furnished with all necessary information regarding such publications commendable for translation by the Department of Interior above referred to and we cheerfully offer our good services in way of translating any desired publication into the Hungarian language free of charge to any employer.

Port-Dodge, Iowa. Azt írja onnan egy magyar testvér, hogy a munka nagyon csendesen megy, egy héten legfeljebb ha három napot dolgoznak, akkor is csak kilenc órával egy délután négyig s ezalatt az idő alatt sem sokra lehet menni az emberek. Új munkást nem vesznek fel mostanában. Ha a viszonyok javulnak, e hír be küldjé tudatni fogja azt a magyar bányászokhoz.

E héten beszűntetjük mindazok lapját, akiknek előfizetése a múlt évben járt le. Senki sem kívánhatja tőlünk, hogy hónapokig küldjünk ingyen a lapot, ami nekünk sok pénzbe kerül. A neveket azonban megtartottuk és ha valaki még meg akarja újítani az előfizetését, akkor a pénz beküldése után újra megindítjuk a lapot és az előfizetésbe esküszik a megküldött lapokat számíthatjuk bele.

Mit várhatnak a bányászok a háborútól

Ha háború lesz, mindenesetre nagyobb erővel veszik fel a munkát. — A szén- és ércbányákban éjjel-nappal dolgozni fognak. — Lehet, hogy a bányák szövetséges törvényhozási alá kerülnek majd.

Amerika minden polgárát és lakóját nagy izgalomba tartja a várható háború réme, amely már olyan közelről fenygetet bennünket, s minden ember gondol arra is néha, hogy mit hoz a háború az ő részére.

Hogy az országnak mit hoz a háború, azzal tisztában vagyunk mindannyian. Gyászt, nyomorúságot, halottakat, sebesülteket, rettenetes nagy anyagi kárt, csakugy mint az összes európai hadakozó országoknak kivétel nélkül. Még ha győzelemmel is jár a háború, a gyász és a veszteség csak olyan borzasztó lesz, úgy látszik azonban, hogy a Németországgal való harc teljesen kikerülhetetlen.

A munició gyárosoknak és a többi nagyiparosoknak pénz, nagyon sok pénz fog a háború hozni, csakugy, mint az európai országok mindegyikében történt, hiszen látjuk is, hogy ők igazatnak legjobban a háború mellett, és sok pénzt hoz a vérvízarat egy bizonyos határig mindenkinek.

A munkások többet dolgoznak majd, mert egy nagy esemő ember katonának vonul, s az ő munkáját is el kell a többieknek végezni majd, s azokonkívül a hadseregnek nagyon sok holmira lesz szüksége, s a kereset is nagyobb lesz a mostaninál.

A munkabérek emelkedni fognak, csak az a baj a dologban, hogy az élelmiszerek és a ruhamezők ára még jobban emelkedni fog majd, úgy hogy egyik nem fogja a másikat utolérni és a munkás sorsa még nagyobb nyomorúság lesz, mint amilyen mostkor.

Halljuk odaatról, hogy a kenyér, a hús, a ruha, a cipő mind mind megfizethetetlen pórtékká most, pedig a munkadíj ott is emelkedett mindenfelé alaposan.

A bányákban szintén nagyon sürgős lesz a munka. Vas, réz, ólom és szén annyi kell majd, és minnyit csak ki tudnak bányászni, és éjjel-nappal szakadásig kell az embereknek dolgozniuk, hogy az ország háborús szükségleteit kielégítsék.

A magasabb munkadíjak mellett ez mindenesetre nagy kereset jelent a bányászok részére, de ők is csak úgy járnak majd, mint a többiek, hogy amit nyerne a vámon, annál többet vesztenek majd a révén.

A nagytökecsken kívül a háborúban senki nem nyer, mindenki csak veszít, ki életet, ki testi épiséget, ki vagyonát, ki meg nyomorúságot.

Lehetséges, hogy a háború kezdetén itt is úgy lesz, mint Angliában volt, hogy t. i. a munkásoknak a fizetését nem fogják becsületesen felmérni, a drágasághoz viszonyítva, s abban az esetben sztrájkok lesznek és munkabeszűntések.

Akkor ez az ország is úgy fog tenni, mint a hadakozó országok egyike-másika, hogy a bányákat a törvényhozási hatáskör alá vonja az új jogot? Miért nem bizonyítja ezt be? Szerencsén egy új előfizetést s tegye az is erősebb a bányászok lapját.

SZERETI

rozálk be. Az ország nem engedheti meg háború idején, hogy munkázavarak adják elő magukat, és a törvényhozási részeti a kezét Amerika bányáira.

Kiveszik a bányákat az egyes államok hatásköre alól és a szövetségi hatóság (vagy a katonai hatóság, ami egyre megy) rendelkezik minden felett, ami a munkásoknak csak előnyére válhatik.

Amíg a bányatársaságok mind uruk a saját államukban, mert a vagyon befolyása révén a törvényhozási meg tudják az érdekeiket védelmezni, addig az Egyesült Államok kongresszusától ők nagy mennyiségű pénzre és oda — egy-két nagy társaságot kivéve — nem ér el a bányabárók hosszú keze.

Egy általánosan megállapíthatjuk tehát, hogy bár a bányászok is kivessik majd a részüket a mindenfélre háborús nyomorúságból, a munka azért jól fog menni, a kereset is meglehetősen lesz, sőt talán ez hozza meg a föld alatt dolgozó emberek régi vágyát, a bányákban a szövetségi törvényhozási hatáskör alá történő becsatolást.

Hogy a magyar bányászokra mi vár háború esetén, az sokkal bizonytalanabb kérdés. A munkások biztatnak bennünket, hogy semmi sem fogják az emberek megérezni, hogy a szőlőtőljénél harcban áll a fogadott hazával, de hát ez nem nyugtat meg teljesen bennünket.

Ha a munkaadók eleinte nem is bántják a magyar és német embert, a háború kegyetlensége lassan-lassan elkeríti majd őket, és talán éreztetik majd mégis az emberek egy részével, hogy ellenséges ország földjén vannak.

A munkadókön kívül a lakosság magaváletle is sokat határoz. Egyes piszok lapok, amelyek legnagyobb része az angol érdekeket szolgálja, máris azt kívánják, hogy fogdosák el a németeket és a többi központi alattvalókat és vigyék őket fogolytáborokba. Szerencsére Amerika népe sokkal tisztességesebben, jobb ázraáll és komolyabban gondolkodik, minthogy ettől félni lehetne, mégis lehetséges, hogy előfordulhatnak helyenkénti bántalmazások és igazságok.

Epen ezért, Amerika magyar bányászainak óvatosságnak kell lenni, vigyázni kell, hogy magaváletleikkel ki ne hívják az ország haragját, a törvényeket nagy gondnal pontosan be kell tartani mindenütt, és felesleges szesztyárkodással nem kell az ellen-szenvet kifejleszteni magunk ellen.

ORIENT COKE COMPANY

ORIENT, Fayette County, Pennsylvania

Negyven vagy ötven magyar szénbányász kerestetik. Telepünk a híres Connellville Coke környékén van. Jó iskolák, templomok és házak a telepen. Legjobb kereset.

Minden Uniontown vagy Brownsville (Fayette County, Pennsylvania) városkában és ondt vagy a villanyos vasutat (street kár) Oriente. Jeleitkeressék a szuperintendentől, kinek neve Charles Oppman.

Termékeny Farmok

ONTOZSI RENDSZERREL ELLÁTVA

DENVER, COLORADO

Közelében, új épületekkel, tiz évi részesítettség, 6% kamattal. Előlegesen mit se kell fizetni, az első részlet december elsején fizendő. \$10 jóság, gazdasági gépek, szerszámok, baromfi, vetőmag és takarmányokból \$10 gazdasági felszerelést. HATVÍZ DOLLAERT Átdó a gondnok. Mindegyik \$10 EZER DOLLÁR elengedő a teljes felszerelésre és a farma való közlekedésre, meg az aratásig való megélési költségek kiadásaira, azután a termés elvételre a telepet. Nagyszámú szerszámok, a termelésre és az elvételre tulajdonosi bizonyítják, hogy a talaj, éghajlat, víz mennyiség, szállítási alkalmatlanságok és általában az állapotok kitűnő, jók a sokféle jövedelmező termékek a termelésre és az elvételre. \$10 jóság, búza, árpa, zab, bab, cukorrépa, lucerna, gyümölcs, konyhanövények, baromfi, burgonya-termelés alkalmat ad a jól megélésre és függetlenkedésre ezeken a farmokon mindazoknak, akik képesek és hajlandók a helyes módon való gazdálkodásra. Lezállított áru uttlejvekké kirándulás minden elő és harmadik keddjén. Részletekkel szolgát díjtalanul.

LAJOS STEINER, COMMISSIONER,

UNION PACIFIC SYSTEM,

1304 GAILLAND BUILDING,

CHICAGO, ILL.

Ne mulassza el senki sem

előadni új ajándék jegyzékünket (Catalogus). Ha beküld egy 2 centes bérletet, küldünk önnek egyet. Olyan szép és értékes tárgyakat kap a mi dohányainkban leő szelvényekért, hogy azt hiszi, a dohány rem is kerül pénzébe. Minden csomag

Négyes dohányban

4 ajándékszelvény van. Irjon még ma. Címünk:

JAKAB ES TARSA

423 East 5th Street, New York City

Bányatelepek hirei

JENKINS, Ky. Azt írja onnan egy magyar bányász, hogy március elsőjén emelkedt valamivel a munkadíjat. Eddig kárként a loader kapott 50 centet most kap 55 centet s a kompánia munkások ezennél 10 óra helyett a régi fizetés ellenében csak kilenc órát dolgoznak.

KINGSTON, W. Va. Azt írja onnan egy magyar bányász, hogy a munka csendesen megy, átlag öt napot dolgoznak egy héten. — A bányá egyenes, a szén magassága benne öt és tíz láb közt váltakozik. Víz van néhol, lejárókö van egy fél lábtól két és fél láb vastagságig, gáz nincs. A szénet masinára vágja, tonnánként 29-42 centet fizetnek érte, de a legtöbb helyen 31 centet. Az emberekkel elég jól bántanak és az életviszonyok csak olyanok a plézen, mint más bányatelepeken. Munkára jelentkező embert mindig szívesen látnak.

DUNLOP, W. Va. Lapunk két hét előtti számában írtuk meg egy ottani magyar testvér híradását nyomán, hogy a vidéken gyengén megy a munka, s az életviszonyok sem valami tulságos finomnak. Most azt írja onnan ezzel szemben Báldi Gyula, hogy a munka elég jól megy, naponta dolgoznak és átlagban megkeres négy dollárt egy ember. A bányászoknak a bánásmód ellen — szerint — nincs panaszk, mert fizetelmébe veszik a kívánságukat. A teleptől az iskola 20 percrenyre fekszik, ami a gyermekeknek, kivált télen, elég messze.

Az első hír beküldője szintén írta a héten, hogy most a munka jobban megy, fizetésjavítást is kaptak, de egyébként még sok kívánni valójuk lenne.

Breaholm, W. Va. Azt írja onnan egy magyar bányászunk, hogy a munka menne, mert naponta dolgoznak, de az emberek nincsenek tulságosan megelégedve a helyzetükkel. Emelték e hó elsőjén a munkadíjat kárként három centtel, de emelik a kárk nagyságát is, és erősen dekkolnak. A loaderre szíjjelmennek más telepekre.

Barton, O. Azt írja onnan egy magyar testvérünk, hogy a munka nagyon gyengén megy a plézen. Hetenként csak két-három napot dolgoznak, és olyankor is csak négy-öt órát egy nap. Ha egész nap dolgoznak, akkor sem érnek vele sokat, mert olyankor is alig kapnak két-három kárát, a többi időt várakozással töltik el. A kereset két héten nem rug sokkal többre 15—20 dollárnál, de azért a bányászok munkára jelentkező embereket mind felveszik, tekintet nélkül arra, hogy tudnak-e keresni, azok akik régebben ott vannak.

Divernon, Ill. Azt írja onnan egy magyar testvérünk, hogy a munka most nagyon jól megy a plézen, minden nap dolgoznak. (Messez videkről ne menjenek arafelté a magyar bányászok, mert ott lakó bányászaink hozza ideig rossz napokat éltek, rájuk fér a munka. Szerk.)

Dayton, O. Azt írja onnan egy magyar bányásztestvér, hogy a városban a munka nagyon rosszult meg, és a magyar lapokban megjelenő hirdetésekre a nép állandóan tódul oda. A kereset elég a megélésre, a városban sok a munkátlan ember, s a lapokban hirdető gyárakban még nem kezdtek még rendezni a munkát.

OJO, Colo. Azt írja onnan Soltes György testvérünk, hogy a munka jól megy, naponta dolgoznak és elég tisztességesen keresnek, mert naponta megcsinál a bányász 4—5—6 dollárt s akik pillérben dolgoznak, azok itt-ott tíz lárt is megkeresnek. A bányá vizes, kevés gáz is van benne, de csak annyi, hogy azért karbajd lámpával dolgoznak minden veszély nélkül. A bányá elég elhanyagoltnak néz ki ha először bele megy az ember, de a ki pléjét rendbe szedi, az nagyon szépen kereshet. Jól bántanak az emberekkel és szívesen veszik fel a magyart.

Figyelem, bányászok!

Minden államban 'szabad mus-tot préselni, egy kis fáradsággal csinálhatja a legfinomabb malaga szőlőt, a legjobb és legolcsóbban. Elsőrendű bor csak 35c-be kerül gallononként. Directe ná-lam rendelheti meg ez itálnak való californiai aszu malaga szőlőt, le van már szemezeve, a legnagyobb nagyságu szemek fontja 14c.

50 gallon elsőrendű itálnak 100 font kell.

Tegyen egy próba rendelést és meg fog győződni róla. Rendelés a pénz Money Orderen vagy ajánlott levélben küldendő.

E. FEHER.

437 East 80th Street
New York, N. Y.

A szőlő 50 fontos ládákban van csomagolva, szőlőt készíthet utatás mellette.

Reliance, Wyo. Azt írja onnan egy magyar testvérünk, hogy a munka nagyon rosszult meg, hetenként csak egy-két napot dolgoznak. Az egész vidéken megcsökkent a bányákban a munka, s nem is remélik, hogy rövidesen jobb viszonyok lesznek.

SZUNIK A STANDARD MÉRTEK.

Portage vidékén nem színt még meg most sem a bányászok sztrájkja, mert a legnagyobb bányatársaságok nem akarják eltörölni a standard mért, de mindig több- és több kisebb társaság látja be, hogy igazuk van a bányászoknak, és mind több helyen törölik el végképen a standard mért.

Legutóbb a Stineman bányák jelentették be, hogy ezennel becsültesen mérik majd a szénét, mert eddig ők is csak 3500 fontnak mérték minden egyes kárát, akárhogy is megkarta azt a bányász. A Stineman bányák közül South-Fork telepen dolgoznak magyar testvéreink nagyobb számban, akiknek így lényegesen emelkedni fog a kereset anélkül, hogy többet dolgoznának.

Bizonysra vehető, hogy rövid időn belül minden társaság ellentállás meg fog törni és végképen kiirtják a bányák közül a standard mért beestelen rendszerét.

SZTRAJK FLORENCE, PA. TELEPEN.

A bányászok a múlt héten a plézen letették a eskányt és azt követelték, hogy 65 cent helyett a társaság 75 centet fizessen a szén tonnájáért. A szervezett békéltető bizottsága vette a kezébe a dolgot, és rávette a sztrájkoló embereket, hogy vegyék fel a régi feltételek mellett a munkát, addig is, amíg tárgyalásba kezdekhet a bányatulajdonosokkal.

BANYASZ SORS.

E hó 13-án korán reggel kirobant az egyes számú Henderson bányá, a pennsylvaniai Henderson telepen s tizenhataly ember maga alá temetett, akiknek legnagyobb része azonnal meghalt. A halottak leginkább bevándoroltak s talán ezért lehetséges a nagy titkolódzás is, mert pontosan most sem közölték még a nyilvossággal, hogy mennyi áldozata volt a szerencsétlenségnek.

Magyar ugy tudjuk, hogy a szerencsétlen bányászok közt voltak honfitársaink, még nem sikerült megtudnunk.

Magyar Bányászok

figyelmébe!

Valódi Connellville koksz. Termelőképeség napi 1000 tonna. A bányá a Monongahela vasutnak a Low Phos Ágán fekszik, Uniontown és Brownsville között, National Pike-on, New Salem, Pa. mellett. Szendvicsotok Állomása Low Phos, Pa. Villanyos vasut (Street kár) állomása Fairbanks.

Mindig állandóan dolgoztunk az utolsó 11 évben. Soha nincs munkázavar. Jó házak, villanyvilágítás, jó víz. Rostált szén a bányászok használatára. Állandó, jó munka a bányászok részére, magas szén, semmi szél. Dolgozunk pick után, lánosz és puncher gépek után. Vannak római és görög katólikus templomok, jó utak. Auto szolgáltat. Legmagasabb fizetés. Szívesen adunk 10 munkát néhol bányáink. A legjobban felszerelt bányá egy kitűnő vidék közepén. Jöjjen a fenntartott állomások egyike és ott megtalálja a bányáinkat.

Taylor Coal & Coke Co.
Uniontown, Pa.Nemeth János Állami Bank
395 Broadway
New York, N. Y.

Nyíltan és egyenesen beszélünk, mert a porhíntés sohasem volt kengerünk s mert ma, inkább mint valaha, az amerikai magyarság megkövetelheti, hogy fontos ügyekben oly felelősségteljeset kapjon, amelyhez a kétélteleműségnek, a félremagyarázásnak gyanúja sem fér.

Közhírré tesszük ezennel, hogy

NEW YORK ÁLLAM BANKING DEPARTMENTJE

(AZ ÁLLAMI BANK ÜGYOSZTÁLY)

a felügyeleti körébe tartozó összes bankoknak, bankároknak és Trust Compániáknak a korona-betétli könyvek kiállítását és forgalomba hozatalát hivatalosan megtiltotta.

A Banking Department ellenben továbbra is engedélyezte a magyar pénzre szóló bankcsekkéket és ugy azokra, mint a Banking Department által lényegében és feltételeiben megállapított és valamennyi new yorki állami bankra, bankra és Trust Compániára egyformán kötelezővé tett korona eladási jegyekre a következő fontos feltételt állapította meg:

A csekk, illetve a korona eladási-jegy eladása oly korlátozás mellett történik, hogy mindaddig, amíg az Egyesült Államok és Ausztri-Magyarország között akadálytalan hivatalos posta-küldetés helyre áll, a visszatérítés mindama feltételektől tétetik függővé, amelyek a bemutatást befolyásolhatják, vagy meggátolhatják.

Ezen, New York állam banking department je által megállapított s kicélt nélkül minden New-York állami bank, bankár és Trust compániára egyformán kötelező feltételek mellett

teljes vagyoni felelősség mellett kibocsátunk három százalékkal kamatozó

KORONA BANKCSECKEKEKET

A MELEYEK

a Magyar Királyi Postatakarékra vagy a legnagyobb magyarországi bankokra

szólunk s a meleyeknek a Banking department által megállapított korona-eladási jegyekkel szemben AZON GRIASI ELŐNYE VAN, HOGY MAGYARORSZAGON BARMIKOR BARMELY

MAGYAR KIR. POSTAHIVATAL, ILLETVE BARMELY BANK UTJAN BEVALTHATOK.

Kívánatra korona bankcsekk helyett 3 százalékkal kamatozó korona eladási igazolványokat

is állítunk ki, s ugy ezekre mint a koronabankesekre nézve kötelezzük magunkat, hogy a korona összeget az Egyesült Államok és Ausztria—Magyarország közötti rendes postaszolgálat helyreállta után esetlegesen 20 napi felmondási idő igénybevétele mellett TÖRVÉNYES MAGYAR PENZBEN ITT KIFIZETJÜK, VAGY RENDES POSTAI VISZONYOKTÓL FELTÉTELEZETEN BARMIKOR BARMELY MAGYARORSZÁGI CIMRE ELKÜLDJÜK.

100 KORONA \$12.00

Kamatozó korona bankcsekk vagy kamatozó korona eladási igazolvány megrendelhető NEMETH JANOS bankár következő irodái útján is:

1597 Second Avenue, 227 Tenth Avenue
New York, N. Y. New York, N. Y.1361 Germantown Ave.
Philadelphia, Pa.150 Second Street,
Passaic, N. J.1416 South Broadway,
St. Louis, Mo.2411 Missouri Ave.
East St. Louis, Ill.

Az első amerikai magyar
bányászok küzdelmei.

ZOKOGÓ MÉLYSÉGEK

A Magyar Bányászlappól
részére írja: Fülöp I.

MI TORTENT EDDIG?

Két kíváncsi magyar család találkozik a hajón, Bencék, meg Bogár. Bányába mennék dolgozni a már az első napos szerencsétlenség ért az öreg Bogárt. Később több magyar is jön ki hozzájuk a már kezd az élet jól menni, mikor a magyarokat kiűzték a telepről, mert az egyik magyar lány, Török Borja, felbujtatta a szuperát maradt, Gellért Lore emberfogó kesze kerül, aki a lányt New Yorkba viszi egy kis színházhoz. Később Borja is New Yorkba kerül ugyancsak Gellért jóvátétel, ahol nagy beteg egy kórházba fekszik a Marika gondosan ápolja. A magyarokat Sadtownba vitte Gellért, ahol a víz elöntötte a bányát. Mindenki megmenekült a bányából. Bogár Gyuri ahogy felgyógyul a betegségből, bemegy New Yorkba, hogy Marikát megkeresse.

Igy a Newton-i gyárakban már dolgozott egy jó csomó magyar. Lassanként kerültek oda, eleinte alig ismerték egymást, aztán a közös sors, a közös nyomorúság összehozta őket, mert így legalább a saját nyelvükön tudtak beszélni.

A newyorki irodák már tulságosan jól működtek. Már volt elég ember, mert rossz idő járt akkor a városakra, több is, mint kellett volna, és ennek a természetes következménye az lett, hogy a munkások helyzete napról napra súlyosbodott, és a gyár vezetői napról-napra jobban felülkerekedtek. Nem kellett félni, van New Yorkban elég szegény ember, aki jön ide dolgozni, olcsó pénzért.

De egyben elszámították magukat ezek az urak. Azt hitték, hogy a sok munkásnak csak nagy testi ereje van, de azt kifelejtették a számításból, hogy sok ember elkésredése nagy bajokat is okozhat. Így is történt. A munkások már nem bírták tovább és egy szép napon kiűrt a harc. Sztrájkba léptek és megállították a gépeket.

Megpróbálták New Yorkból sztráktörőket hozatni, jöttek is emberek, de egy részük nem is bírt dolgozni, mielőtt megtudták, hogy sztrájk van, a másik részének pedig a sztrájkolók elvették a kedvét a munkától. Zavargások voltak és úgy látszott, mintha a különben csendes kis város csak most ébredt volna fel.

A sztrájkolók csoportjában nagy hangon szavalt egy magyar ember. Gereben Jánosnak hívták és ha jobban megnézzük, hát bizony felismerjük benne Gellért Imrét, aki pedig azelőtt a Grünfeld Izidor nevet viselte.

Persze, ezek az emberek nem tudták, hogy mindjárt baj van ott, ahol ennek az embernek a keze működik. Gereben-Gellért megint felcsapott munkásvezérnek és most a vasgyáriakat boldogította. Szította nagyon a sztrájkot s a munkások hallgattak rá mert hát beszélni azt tudott eleget. Ugy gondolta Gereben honfitárs, hogy hát ezek úgy se bírják a sztrájkot sokáig, mert ma holnap már nincs mit enniük, amire teljesen letörnek, addigra ő megalkuszik szépen a vasgyár vezetőivel és majd valamilyen furfanggal vissza csinálja az egész dolgot. Ugy, hogy a vasgyár jól megfizeti őt, a munkások pedig hálások lesznek.

Hát ez egyszer Gereben is elszámította magát. Mert mikor ő már elintézte az egyezkedést a vasgyár vezetőivel, addigra a munkások annyira meg voltak dühödve, hogy hallani sem akartak arról, hogy feladják a harcot. De Gereben-Gellért azért nem szokott ráfizetni az ő kis bizniszére. Amikor látta, hogy nem lehet ezzel a tervvel semmi se menni, akkor azon bróálkozott, hogy a sztrájkolók egy részét elvigye a telepről. Bányákba. Mert ott mindig megfizetnek neki az embereikért.

Házról-házra járt, és azt beszélte, hogy vagy menjenek vissza a vasgyárba, vagy menjenek máshova dolgozni. Hiszen munka van elég. És így sikerült is egy csomó embert rávenni, hogy elmenjenek a bányákba dolgozni.

Ezek között volt vagy harminc magyar is. Gellért szétválogatta az embereket, lehetőleg úgy, hogy ne legyen egy nemzetiségből sok együtt és előzetes levelezés után elküldte őket annak a társaságnak a bányáiba, amellyel már előbb is összeköttetésben állott. Ugy, hogy a sok bánya mindegyikébe jutott vagy három magyar.

Ezek aztán csakugy kereszttel estek a kezdet keservein, mint a többi. Szegény emberek voltak, a kenyérért dolgoztak, hát igyekeztek olyan szívóssággal, mint ahogy csak egy olyan magyar tud dolgozni, aki újra a magyar földre vágyik és a munkájával akarja megszerezni az otthoni boldog élet lehetőségét.

Ezek a magyarok még nem tudták a másiktól, azt se tudták, hogy van-e magyar

bányász egyáltalában, minahogy a sadtowniak sem tudtak bajtársakról. De Barata Peti fejében már kialakult a gondolat, hogy valahogyan meg kellene keresni a többi magyart.

Betettek egy hirdetést a Nemzetörbe, hogy ha van valamerre magyar bányász, az tudassa címét Barata Petivel, Sadtown, Pa. Erre a hirdetésre csak kevesen jelentkeztek.

3-4, mert legelőbb nem olvasta a magyar lapot, azt sem tudta talán, hogy magyar lap is van Amerikában. Ezzel a pár magyarral Barata Peti rögtön elkezdett levelezni, és azonnal megnyerte őket a tervnek, úgy hogy a másik peca napján már négy dollárral többlet kapott Bogár gazda a kezelése alatt levő pénzhez. Ekkor már 20 dollár volt együtt. És Barata Peti azon gondolkodott, hogy miképpen találhatná meg a többi magyart.

Mert már akkor többen voltak szerte-szét. A vasgyáriak mikor beletanultak a bányász mesterségbe, irtak a sógorának, komának, jó barátának, hogy itt kaphatnak munkát, a kereset is valamivel több, mint a gyárakban, meg aztán itt nem igen parancsolgatnak, nem olyan rabszolgák, mint a gyárban. Hát itt lassan szálalóztak a magyarok a bányaplézek felé, de a lap kevés került a kezébe.

Egyszer aztán Sadtownba pedler érkezett, egy nagyon derék becsületes képd lengyel fiú, akit a magyarok nagyon szívesen láttak vendégül. Barata Peti elbeszélgetett vele és így megtudta, hogy ez a fiú bejárja saknem az egész Egyesült Államokat táskájával és különösen a kisebb bányaplézekre megy. Barátságát kötötték egymással és Peti megkérte, hogy ahol csak egy magyar bányászt talál, annak a címét rögtön küldje el hozzá. Már egy hónap leforgása alatt kapott Barata Peti vagy husz címét. Nem sajnálta a fáradságot, minden

este, amikor hazajött a munkából, nekiült a leveleknek és kérte a magyarokat, hogy segítsék abban a munkában, amit minden magyar bányász javára megkezdett. Kérte őket, hogy tartsanak össze az idegenben, legyenek testvérek, törődjenek egymással és segítsék egymást, hogy ők várhasanak segítséget, ha arra kerül a sor.

A legelőbb nagy megörült a tervnek, megbíztak a levélirő becsületes szándékában, úgy hogy a harmadik hónap végén már 32 tagja volt a kis egyesületnek, és a pénztárban 52 dollár volt együtt. A negyedik hónapban a tagok száma kiegészítődtött 50-re és az összegyűjtött pénz meghaladta a száz dollárt.

Akkor a Sadtowni magyarok már megalkották a rendes egyleti formát, elnök lett Bogár gazda, mint aki a legidősebb a csoportban és az új egyesület közös megalapodással az

„Istenben bízók első magyar betegsegélyező és biztosító egylete” nevet kapta.

Már nem voltak olyan árva a magyarok, már csoportosultak és ez a kis egyesület volt az első lépés ahhoz a hatalmas egyesüléshez, amely itt Amerikában megcsinálta az Amerikai kis Magyarországot.

Marika pedig táncolt tovább. Most már nem is bántatt, hanem dühösen neki-keseredve, hiszen most már ugys mindegy minden, ha már nem lehet jóvá tenni ezt, ha az emberek, az az egy ember nem akarja belátni, hogy ő nem tehet arról, hogy megpróbált mindent, hogy jobb, tisztább életet szerezzen magának. Hiszen gyámoltalan, tudatlan, tapasztalatlan gyerek volt, amikor egyedül kikerült a világra, honnan tudta volna az életet jobban berendezni?

Boris már jól volt, éppen csakhogy dolgozni nem tudott és Marikának kellett az

ő eltartására való pénzt is összetáncolni. Boris általában olyan csendesen, gondolat nélkül ült a szobában, mintha nem is tudna gondolkozni, mintha nem is tudna emlékezni. Egész nap tett-vett csendesen, rosszatott a szobában, varrogott néha Marikának, vagy pedig lefeküdt a pamlagra és csak úgy nézett bele a levegőbe.

Egy este aztán azt mondja Marika Borisnak:

— Te, én ma későn jövök haza. Ne várj meg, fekdüj le. Elmegyek és megkeresem azt a hirst. Az egyik lány mesélte, hogy egy lebuiban találkozott egy magyar fiúval. Leírta, hogy hogy nézett ki. Hátha Gyuri lesz az. Hát meg akarom látni, hogy ő, az erős férfi, hogy csinálta meg itt az életét.....

És Marika az előadás után ment egy másik leányval abba a lebuiba. Hátha Gyuri lesz az! Nem akar tőle semmit, csak meg akarja neki mondani, ha ő az, hogy miért kívánta egy győze és tapasztalatlan lánytól azt, amit ő nem tud megtenni.

Nagyon dobogott a szíve, mikor odaért a kis utcához, a rozoga falépcsőhöz, a mi a piszkos kis tanyára vezetett. Amikor bementek, alig láttak valamit a sűrű füsttől. A sarokban egy álmos és fáradt öreg verte a zongorát és egy irgalmatlanul csunya, vén és kifosztott perszóna rikácsolt valami angol dalt, amire hangos röhögés volt a válasz a hallgatóság részéről. A két leány leült, magányosan ülő legények rájuk kiabáltak, de Marika vezetője angol gorombasággal hamarosan leintette őket. Rendelték valami italt, de Marika nem tudott hozzányulni. Csak kimeresztette a szemét és nézett, kereste a magyar fiút. A másik lány egyszerre csak odasugárta:

— Nézd csak, ott ül a sarokban.

Marika szemét előntötte a vér. Mert Gyuri ült ott, részegen, az arcába lógó hajjal, egy festett lányval. Marika nem gon-

dolkozott. Odament az asztalához, nem szegyezte magát, nem gondolt semmi másra, csak arra, hogy meg kell, hogy bosszulja magát. Megállt az asztal mellett és ránézett a fiúra. A festett lány felállt és rákiabált:

— Hát te mit akarsz itt, te rongyos! Talán az én babám kellene neked. De Marika nem ijedt meg, úgy érezte, hogy még száz ilyen ördögöt sem félt.

— Fogd csak be a szádát és ülj le. Van egy kis elszámolásom ezzel a misztériel. Ne félj, aztán elmegyek, nem jövök többet ide, csak te eredj félre innen most, — aztán odaforogott a legényhez — hát csak úgy eljöttem megnézni, hogy neked hogy megy az élet. Mert biztos voltam benne, hogy miután siettel rám dőbni az első követ, hát te majd nagyon szépen, becsületesen, tisztességesen fogsz dolgozni, megbecsülsz magadat, úgy, ahogy azt tőlem meg kívántam. Azt hittem, hogy te engem azért itélzel el olyan hamar, mert te minden körülmények között jó és becsületes tudsz maradni. Mert elég az ugy-e, ha akarsz! Hát miért nem akartad? Hát miért nem mégy dolgozni?

Gyuri zavartan hebeggett pár szót:

— Nem tudtam munkát kapni.

— Nem tudtál?! Hogy lehet az! Hiszen te magad mondtad, hogy mindenki megélt tisztességesen, ha akar. Hát te se tudtál, ugy-e te híres! Hát te se vagy külön, pedig te férfi vagy, én meg egy győze lány. Hát minek vártad el tőlem, amit te magad se tudsz megtenni. Hát miért kívántad meg, hogy külön legyen, erősebb, okosabb, mint te, egy férfi..... Ne félj, nem akarsz én tőled semmit, el se jövök többet ide, csak ezt meg akartam mondani neked. Már megyek is. Aldjon meg az isten.....

És ezzel kiment az ajtón, mert ha még egy percig ott maradt, hát előnti az arcát az a sok könny, ami égette már a szemét.

A vendégek kiabáltak, a festett lány is rikácsolni kezdett és ezt a jelenetet csak úgy tekintették, mint egy műsoron kívüli érdekes színművet, aminek már különben is láttak itt.

— Csak azt sajnálom, hogy nem kapasz kodtat egymás hajába — mondta az egyik — az lett volna az igazi mulatság.

Gyuri ráborult az asztalra és nem tudott egy szót se szólni. Kijózanodott egy perc alatt és rázta az egész testét a könnytelen zokogás.

Marika is hazament és hiába mondogatta magának az egész uton, hogy nem törődik vele, banya is ő az egész dolgot, megmondta, amit akart és most el van intézve, de nem tudta visszatartani a sírást és ahogy beért a szobába, úgy ruhástól rádőlt az ágyra és a szájára szorított zsebkendővel fojtotta el a keserves zokogást, hogy Boris fel ne ébredjen. Ugy sirt, sirt egész éjjelen keresztül és most igazán elhagyta az a jó, mindenbe beleenyugó természet, most nem tudott okosságot parancsolni magára, nem törődött semmivel, hogy neki holnap táncolni kell, mosolyogni, csinosnak lenni, csak sirt, sirt, mintha azt érezte volna, hogy az életében nem is lesz többet oka a sírásra, most elsírnia minden könnyét. Mert ezután már nem érheti őt semmi olyan szenvedés, ami fájna, ha ezt az egyet kibírja.

Réggel szédülten, fájós fejjel járkált a szobában. Ugy érezte, hogy ma nem tud elmenni a színházhoz, nem képes ott táncolni. Ezt a marok, az élete legkeservesebb napját meg akarta tartani magának, ezen a napon el akarja sirni minden bánatát, azt is, amit eddig eltagadott, amiről nem akart tudomást venni.

Még nem tudta, hogy mit fog csinálni. Képtelennek érezte magát minden cselekedetre, nem tudott és nem is akart gondolkozni és örült, hogy Boris nem kérdezett tőle semmit. Talán nem akarta őt zavarni, vagy pedig nem is érdekelte őt semmi más a világon?

Dél előtt tíz óra tájban bejött az öreg asszony, hogy egy legény keresi őt. Nem tudta, ki lehet, azt hitte, hogy talán a színházról jönnek, hogy menjen próbára, kiűzent, hogy beteg, nem lehet bejönni hozzá. De az öreg asszony visszajött, hogy a legény nem tágit, okvetlen beszélni akar vele.

(Polytájuk.)

Boldog Karácsonyuk volt

az óházába mindazoknak, akiknek amerikai hozzátartozói sürgönyileg szikratávirattal küldték a pénzt, mert idejében pontosan kapták meg.

Boldog Husvétja lesz

az óházában a családjának Kiss Emil bankár utján

Szikratávirattal

küld nekik pénzt, mert a mai viszonyok között ez az egyetlen biztos módja a pénzküldésnek, amint arról már oly sok ezer honfitársunk meggyőződött.

100 korona 12 dollár

SÜRGÖNYKÖLTSÉG \$2.50

Husvétii pénzküldeményeiről már MA intézkedjék.

KISS EMIL a magyarok bankárja

a szikratávirati pénzküldés megteremtője

133 Second Ave.

New York, N. Y.

A világháború.

HABORU AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK ÉS NEMETORSZÁG KOZT.

Mikor ezeket a sorokat írjuk, nem lehet már semmi kétség, hogy a háború Amerika és Németország közt ki fog törni. Mondhatnánk azt is, hogy a háború máris meg van, csak a hivatalos hadüzenet nem történt még meg. A németek elűszítették három amerikai hajót, egy pár amerikai életét vesztette és így az Egyesült Államok most már feltétlenül megüzeni a háborút Németországnak. A kérdés ebben a pillanatban csak az lehet, hogy a háború kiterjed-e a központi hatalmak minden államára, vagy csak Németországra.

Ha a hivatalos hadüzenet késik, mert a kongresszus nincs együtt és mert csak a kongresszusnak van joga hadüzenetre, azért a Magyar Bányászlap olvasói egy percig se kételkedjenek a hír alaposágában, mert a hadüzenet teljesen elkerülhetetlennek látszik.

A NAGY NEMET VISSZAVONULÁS.

A mult hét gyászhat volt a németeknek. A nagy nyugati fronton mérföldekre visszavonultak és négy nagyobb városon kívül több, mint kétszáz falut engedtek át az angol-francia csapatoknak. Néhány száz négyzetmérföldnyi terület jutott így a szövetségesek kezére, ami érthető örömet keltett közöttük.

Mindenki tudja és így a szövetségesek is tisztában vannak vele, hogy a visszavonulás nem jelent nagyobb vereséget Németországra nézve s így a hadvonalak is tetemesen megrövidültek, de azt is tudja mindenki, hogy csak kényszerűségből vonulhattak vissza, nem pedig jó kedvűből, és a kiürített területek úgy meg voltak erősítve, hogy azt szinte visszavetethetetlennek tekintették idáig.

Hogy a visszavonulást folytatják-e a németek, vagy meg van nekik a határ szabva, ameddig átengedik a területet a szövetségeseknek, azt most még nem lehet tudni, de tagadhatatlan tény, hogy a mult hét nagyon rossz volt reájuk nézve s hogy ilyen szomorú hetük nem volt még az utolsó két évben.

Annál rosszabb a németekre nézve a visszavonulás, mert Franciaország szénbányáinak nagy része az elfoglalt területen van és ezekből most meglehetősen nagy bányák jutottak vissza a szövetségesek kezébe.

AZ OROSZ FORRADALOM.

Az orosz lázadásról még ma sem lehet tiszta képet alkotni magunknak. Bizonyosnak látszik, hogy az orosz cárt nem a nép bukatta meg és csapta el, hanem a háborús párt urai, akik attól tartottak, hogy az orosz cárt külön békét köt Németországgal és a központi hatalmakkal. Most az új kormány azt a kijelentést tette, hogy a háborút teljes erővel, sőt még nagyobb erővel fogják folytatni, de nem biztos, hogy ezt megtehetik. Valószínű, hogy az elcsapott cárt hívei ellenfordulalmat szítanak, és ez esetben polgárháború előtt áll Oroszország. Az is lehetséges, hogy a nép most már belekötött a forradalomba és lecsapja magáról a jelenlegi vezéreket is, hogy igazán a nép vegye át az uralmat és ebben az esetben a békekötést fogják keresni, mert a lakosság megunt már a háborút minden államban és megunt már Oroszországban is.

Az orosz zavarok egyelőre mindenesetre a központi hatalmak számára hátrányos a vizet, de ha végleg a jelenlegi kormány maradna meg, az bizony az orosz hadjárat megrövidését jelentené. Erre azonban alig lehet számítani s sokkal valószínűbb az, hogy a nép akaratára érvényesül előbb-utóbb és Oroszország kifelé a háborúból.

NAGY HARCOK A BALKÁNI FRONTON.

A Balkán harcát újra nagy harcok vannak kifejlődésben. Az egyesült orosz-francia-angol-serb-montenegrói-olasz seregek támadása mentek és a bulgár-török-német-osztrák-magyar csapatok erős munkát adnak. Egyelőre nem bírtak előre nyomulni és meglehetősen súlyos veszteségeket szenvedtek, de sokat vesztek a központok is a véres harcokban.

AZ ÁZSIAI FRONTON.

Az ázsiai fronton az angolok és oroszok egyre hátrább szorítják a török seregeket. Törökország ázsiai csapatai úgy látszik, nem is valami túlságosan nagy ellentállást fejtenek ki, és mindenfelé visszavonulnak az ellenség elől. Visszavonulásuknak nagyon jó oka van, mert arra számíthatnak, hogy ezáltal pusztítják el végleg az ellenségeiket. Ha ugyanis a földközi tengeren a német szubmarinoknak sikerül a hajókat elűszíteni, akkor Anglia egy-két hónap múlva nem tudja az ázsiai hadseregeit élelemmel és fegyverrel ellátni és azok könnyű zsákmányai lesznek a törököknek.

Vagyis az ázsiai harcát sikere is a szubmarin háborútól függ, mert ha az sikerül, akkor a szárazföldön biztos a győzelem; ha ez nem sikerül, akkor a szárazon rettenetes erőfeszítés vár a törökre.

A SZUBMARIN HARCOK.

A szubmarin harcokról most ritkán kapunk hírt, mert Anglia csak hetenként egyszer küldi szét hazug híreit. Németország pedig szintén csak szűkszavú jelentéseken tudatja a tengeri borzalmak eredményeit. Annál bizonyos, hogy az angolok február hónapra csak félmillió tonna tartalmú hajó elvesztését tudták, míg most a németek megsürgönyöztek, hogy három-négy millió tonna tartalmú hajót süllyesztettek el februárban. A német jelentések jobban lehet hinni és ha így folytatják a dolgukat, akkor Anglia három-négy hónap alatt békét fog kérni a központi hatalmaktól.

LÁZADÁSOKTÓL TARTANAK.

Európa minden államában forrong a nép. Az orosz forradalom nem volt váratlan, és nem lenne az sem meglepő, ha az összes hadakozó országok népe lázadásban törne ki. Németországban a nép nyomorog és nélkülöz, a helyzet nem különb az Osztrák-Magyar Monarchiában sem s Franciaországban és Angliában már épen úgy nyomorognak, mint a többi államokban és épen úgy unja a nép a vérengzést, mint a központi hatalmak országában. Minden ország népe szívesen megkötne a becsületes békét, csak a kormányok kapzsisága állja útját a vérengzés befejezésének, a mostani időkben pedig nem lehetetlen egy cseppet sem, hogy lelökik a kormányokat a polcra.

Anglia és Franciaország népe rossz néven vette, hogy a kormányok a német béke ajánlata olyan szemtelen és pöffeszkedő választ adtak, Olaszország pedig hetek óta a forrongás jeleit mutatja.

A német kancellár íetett is kijelenteni, hogy a háború után a népek több jogot adnak a valami ilyesféle kijelentést vár Magyarországnak és Ausztriának is.

AUSZTRIA BÉKÉT KER?

A mult hét végén egy szenzáció távirat arról ad hírt, hogy Ausztria külön békét kér az oroszoktól és esetleg a többi hadakozó államtól is. Minthogy a monarchia nem köthet békét külön, ez a hír minden alapot nélkülöz, de könnyen megtörténhetik az, hogy a központi hatalmak mindannyian békét ajánlanak Oroszországnak. Ha az új orosz kormány csakugyan barátja a népeknek, akkor el kell a tisztességes békét fogadnia, ha pedig nem fogadja el, akkor biztosan vehető az orosz lázadás. Valószínű tehát, hogy pár napon belül a központi hatalmak Oroszországnak békét fognak ajánlani.

A BEKE FELE.

Ismételten hangoztatjuk, hogy ebben az évben el kell jönni a békének, mert ha bírnák is a hadakozó országok a további háborút, az nem áll majd kötélnek és véget vetnek az öldöklésnek. Lassan-lassan megújnak a borzalmak és azokat küldik majd a háborúba, akik eddig a kormányról küldték a katonákat a vérmézőkre. Első volt az orosz cár s utána talán a többi is elkövetkezik, de béke lesz, mert békének kell lenni ebben az esztendőben. Az összes frontokon megkezdődött a végső nagy lezámolás és a következő hetek reméltetnek borzalmat a békét készítik majd elő. Az utolsó útó kártyákat mindkét hadakozó fél a következő hónapban vágja ki. Ennek az évnek az őszén talán már lezár a fegyver Európa magához tört népe.

PÉNZKÜLDÉS HADIKÖLCSÖN
KAMATOZÓ KORONABETÉTEK
 100 Korona 12 Dollár
 SZIKRATÁVIRATI PÉNZKÜLDÉS \$2.50-nel TOBB.
 BETÉTEIKRE 4% KAMATOT FIZETNEK.
 Döbbsé felvilágosítással szívesen szolgálnak. Irjon magyarral e címre
 The Steubenville Bank & Trust Company
 104 South Street, Steubenville, Ohio.

EGY ÉLETÜNK - EGY HALÁLUNK

s mert tényleg egyszerű élünk csak, a legfőbb gondunk az legyen, hogy jól élhessünk. A jó életnek azonban a jó étvágy egyik legfőbb feltétele: az tudniillik, hogy tényleg gyönyörűségünk teljes a jó életben. Ne felejtse hát el egyetlen magyar sem: a jó étvágyunk, az egészséges emlékezésünk s a rendszer, könnyű szélesnek biztosítására a világhírű PARTOLA a legajánlatosabb. Aki a Partolát használja, nem kell annak félnie az étvágytalanságtól, emésztési zavaroktól, széksorlástól. A Partolát nagy dobozokként 1 dollárért küldi a Partos Patika, 160 Second Ave., New York.

GAZDÁK ÉS KERTKEDVELOK!

A gazdasági és kerti zűldeségünkre magas árakra való tekintettel ültess be ez évben mindenki minden talpalattnyi földjére, s ezáltal a saját házi használatára termel, keresést takarít meg, aki pedig piacra (marketra) való termeléssel foglalkozik, a legmagasabb árakat kapja terményeireit, és hogy sikere biztos legyen mindenkinek, csak egyedi árt listát, csak képek.

KALLAY TESTVÉREK-féle

TAVASZI VETŐMAGVAKAT vessenek. Mindenkinek megrendeléseket pontosan, gyorsan és jóárlás mellett küldünk meg Amerika bármely részére. Az 1917-ik évi 100 oldalas nagy képes út irányújukat, amely magában foglal mindenféle magyar gazdasági, kerti és virágüzemi s a létező legújabb vírázókat, továbbá a legújabb fajta ojtott gyümölcs, róza és díszfák és díszbokrok, szőlő cseméket, gazdasági és kerti szerszámokat — így is küldjük meg mindenkinek. Tessék írái érte. Cím:

Kállay Bros. Company
 PAINESVILLE, OHIO.

Magyar (hazai) betétezem.

Dr. RICHTER'S Pain Expeller
 Caus, kövesség, rheumatismus, idegesség, izület- és izom-merevség, hűlés, gége, torok-fájás és fogfájás ellen.
 Itt van az eredeti csomag képe, a hogy azt áruaitják. Ne fogadjon el csomagot, ha nincs rajta a HORGONY védjegy.
 Kapható minden patikában 25 és 50 centért és a készítőknél.
F. Ad. Richter & Co.
 74-80 WASHINGTON STREET
 NEW YORK, N. Y.

Szerkesztői üzenet

Bajusz. A magyarok általában bajusz viselnek és aki amerikai lakos vagy polgár akar lenni, annak sem kell azt leberetváltatni. Elég született amerikai ember visel bajuszt s különben is, aki minden áron meg akar válni minden emlektől, ami a nemzetiséghez és a szülőföldjéhez köti, az nem válik nagy dicsőségére ennek az országnak sem. Viselje csak tovább a bajuszt és ne hallgasson ilyen emberekre.

Hömer City, Pa. Magyarországnak minden ügyvédjének joga van az ügyfeleit bármely magyar bíróságnál képviselni. Így egy árborárdi ügyvéd képviselheti az ügyfelet a Tábla s a Kuria előtt is. 2. Belsőügyi tárgyalásnál Magyarországon három bíró van jelen. Két szavazó és egy elnöklő bíró. 3. Az értekezlet közönségek, a szóban levő címre a lapot nem küldjük tovább.

Rompa S. Tudatjuk, hogy a két előfizető részére jár a lap és a naplart is elküldjük. Korábban a cím hiányos volt, talán azért nem kapták rendesen.

Kocsis István, Cleveland, O. A postán utána nézünk a dolognak a reméljük, hogy ezután rendesen fogja kapni.

F. J. Newark, N. J. Megkaptuk a levelét és kívánságának szívesen teszünk eleget.

Kerekes József, Detroit, Mich. A lap jár önnek rendesen, csak nem tudjuk, helyese-e a cím, ha így írjuk: Hanington St. A regényét és a mult heti lapot elküldtük.

Arcunknak, akik hátralekban vannak és nem tudatják, hogy szándékukban van a lapot továbbra is járni, nem fogjuk tovább küldeni a lapot. Akiuknak szükség van a lapra, azok ne olvassák potyán.

Többeknek. A lejárót megtagadják a cinszalagot. Ha esetleg a lejárót nem helyes, tudassák azt velük s akkor utána nézünk a dolognak.

Aki szereti a Bányászlapot, a kinek tett már valami szolgálatot, ki segített már valami ügyes-bajos dologban, aki jó barátunk írti magunk, bizonyítsa be jó érzését azal, hogy egy új előfizetést szerez. Mi jóindulatunkat mindenkori szívesen bizonyítjuk be bármely szolgálatnál. Segítsük kölcsönösen egymást, csakis úgy érhetünk el eredményeket.

ANGOL és NÉMET nyelv
 tudásával lépje meg ismerőseit. Hihetetlen rövid idő alatt tanítok le-
 vélileg. 25c. leckénként.
MISS SCHWEITZER
 1264 Lexington Ave.,
 New York, N. Y.

Első -

Második

Nemzeti Bank Pittsburghban

Alapított 1852-ben
 Alapítók és tőke:
 \$5,000,000.00

PÉNZT továbbít teljes feladás ség mellett gyorsan és pontosan, úgy rendes, mint SZIKRA TÁVIRAT útján.

100 korona \$12.00

Távirati díj \$2.50

TÁVIRATI KÖLDMESENYEK lehetőleg 100, 200, 300, 500, 1000 Korona kerek összegben küldendők.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKERT IRJANAK:

The First Second National Bank

FIFTH AVE. és WOOD STREET SÁRKAN. P. O. BOX 1233
 PITTSBURGH, PA.

A LEGREGIBRE ÉS LEGBIZTOSABB BANK EGYIKE.

DONGÓ
 AZ EGYEDÜLI MAGYAR VICCLAP AMERIKÁBAN
 AZ ÁRA EGY ÉVRE KÉT BETEG DOLLAR
 RENDELJE MEG MINDEN MAGYAR BANYASZ
 CIME:
DONGÓ, 276-25 St. Detroit, Mich.

CALUMET STATE BANK
 CALUMET, MICH.
Tőke, tartalék és haszon: \$170,000
 BETÉTEKRE RENDES KAMATOT FIZETÜNK
 KÖLFOHÍR OSZTÁLYUNK MEGTARTJA ÁRBAK KÖLD PÉNZT
 Kérjük a magyarok pártfogását

Tagja-e már
 AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK LEGNAGYOBB MAGYAR EGYLETEKÉ?
 Önmagát és családját a legbiztosabban
 Verhovay Segély Egyletnél biztosíthatja.
 BEJÁRÁSI DÍJAK:
 16-tól 30 éves korig \$ 3.00
 30-tól 40 éves korig \$ 4.00
 40-től 45 éves korig \$ 6.00
 45-től 50 éves korig \$10.00
 45-től 50 éves korig csakis egyletek csatlakozása alkalmával
 vésztnek fel tagok.
 Tagsági díj minden hónapban \$ 1.50
 Egyszeri tagdíj, aki ki tessz összesen \$18.00
 AZ EGYLETNEK A TAGOKRA SEMMI NEVEN
 NEVEZENDŐ KIVETÉSEK NINCSENEK.
 TAGOK CSAKIS KERESZTENYEK LEHETNEK.
 Fizetünk haláleseti díj címen \$1000.00
 Felsőégy díj címen \$ 500.00
 Csonkaidíj díj címen, egy szem elvesztése \$ 200.00
 Csonkaidíj díj címen, egy láb vagy egy kéz elvesztése \$ 400.00
 Betegségdíj a fők osztály három hónapig beteként \$ 6.00
 A központi pénztár kileve napjait beteként \$ 6.00
 Folyton beteg tagjaink teljes két évig kapnak betegségedíj telti
 értelemben.
 Új fők ez ország minden államában a központi tisztak jóvá-
 hagyása mellett 18 taggal alakítható.
 Egyletek csatlakozására kéreknek.
 Döbbsé felvilágosítással szolgát
 CÁBOR ISTVÁN, k. p. titkár.
 3606 FIFTH AVENUE PITTSBURGH, PA.

IRTÓZATOSAK A PÁJDALMAK, különösen azok a borzalmas
 fájdalmak, amelyeket egy reumában, köszvényben és szubán
 szenvedő érez. De miért szenvedjen annyira, mikor könnyen
 megszabadulhat.

Róth Pöstyéni Cura

használatá által. Ezeket kinyújtott és ezek kösülnék áldásos
 hatását. KIS ADAG POSTAN \$1.45. NAGY ADAG POSTAN \$1.85.
 RENDELÉSEK EGY GYÖNGYÖR FALINATART 18 KAP.

A pénzt tessék erre a címre küldeni:

Róth Sámuel Megváltó Gyógyszertára
 125 AVENUE A, Dept. C. NEW YORK, N. Y.

